

Jevgenij Golovin s Alexandrem Duginem, Moskva 2003

Jenseits des Nordens, des Eises, des Heute,
jenseits des Todes,
abseits —
unser Leben, *unser* Glück!
Weder zu Lande, noch zu Wasser
kannst du den Weg zu uns Hyperboreern finden:
von *uns* wahrsagte so ein weiser Mund. *

F. Nietzsche

Rozhovor Alexandra Dugina, šéfredaktora časopisu Elementy s Jevgenijem Golovinem, literárním vědcem, tradicionalistou a básníkem

Alexandr Dugin: Jevgeniji Vsevolodoviči, byl jste prvním v Moskvě i v Rusku, kdo objevil proud evropského tradicionalismu, dosud neznámý pro oficiální (což je přirozené), ale i alternativní kruhy, zabývající se okultismem a mystikou. Díky Vám, již začátkem 60. let, vešla v některých moskevských uzavřených skupinách,

věnujících se esoterismu, ve známost taková jména jako René Guénon, Julius Evola, Titus Burckhardt, Frithjof Schuon a také Fulcanelli a Canseliere. Mohl byste povědět něco o své cestě k těmto autorům? Měl jste učitele nebo předchůdce?

Jevgenij Golovin: Ne, neměl jsem učitele. Neměl jsem zpočátku ani specifický zájem o okultismus a esoteriku. Prostě jsem na základě intenzivního prožitku vnímání mystické poezie a mystické literatury obecně, zcela zákonitě došel k závěru, že by bylo potřebné si přečíst na toto téma něco teoretického. Přestože jsem v mládí četl takové autory jako Alexandre Saint-Yves, markýz d'Alveydre nebo Papus, oficiální okultismus ve mně nic, kromě skepse nevyvolal. Ale v roce 1963 nebo 1964 jsem zcela náhodou v Leninské knihovně narazil na knihu René Guénona *Krise současného světa*. Tento autor mi byl do té doby zcela neznámý. Kniha mnou doslova otřásla. Určité odmítání západní civilizace se ve mně zrodilo ve věku 15-16 let následkem důvěrného vztahu s Nietzsche - emocionální otřes jsem v tomto smyslu tedy zažil už dávno. Ale v Guénonovi jsem poprvé poznal autora, který natolik intenzivně, natolik logicky a tak detailně podrobil evropskou civilizaci v úplnosti absolutní kritice způsobem, jakým se to nikomu před ním nepodařilo. Zasáhl mě jeho jazyk - průzračný, neobvykle přesný, matematický v nejlepší smyslu slova. Stejně tak mě zasáhla fenomenální erudice tohoto autora. Na základě toho všeho jsem pochopil, že Guénon je jedním z nejlepších spisovatelů, kteří se kdy tomuto tématu věnovali.

Hned po Guénonovi jsem začal studovat esoterickou literaturu XX. Století, přičemž jsem se zaměřil právě na francouzské, anglické a německé autory, kteří psali na toto téma, nikoliv na překlady autorů arabských, indických, japonských apod. Je možné, že v tomto se projevil můj zostřený cit pro jazyk. Nehledě na to, že jsem se prokousal ohromným pralesem překladů východních tradicionalistů - takových jako Narayananda, Siddhi Svarananda a jiných „ánandů“, jsem došel rychle k závěru, že evropská středověká mystická literatura a literatura barokní pro nás Evropany odráží mystický smysl existence mnohem dokonaleji, než jakékoliv překlady indických nebo čínských klasiků. Zvláště pokud vezmeme v úvahu, že vnitřní smysl tradičních východních esoterických textů je průchodem skrze profánní orientalistické mozky současných vědců v krajní míře pokřiven. V odpověď na Vaši otázku musím ještě jednou zdůraznit, že můj zájem o systém esoteriky vychází z Guénona a pouze z Guénona, jehož texty jsem pro sebe objevil bez jakýchkoliv doporučení od kohokoliv.

Dugin: Jste, bezpochyby, největší znalec hermetické a alchymistické tradice v Rusku. Je zájem o hermetismus také výsledkem obeznámení se s Guénonem, nebo se objevil nezávisle na něm?

Golovin: Zájem o alchymii se ve mně probudil dříve, přibližně v 16-17 letech. Přirozeně jsem tehdy neznal žádné alchymistické spisovatele a nečetl žádnou alchymistickou literaturu. Měl jsem jednoduše silné zaujetí pro evropskou poezii, hlavně poezii temnou, mystickou. Zasáhly mě především jisté hermetické exkursy, na které jsem narazil v dokonce v poezii XIX. století. Když jsem četl některé nesrozumitelné básně **Gérarda de Nerval**a Baudelaire, nebo když jsem začal studovat Rimbauda a **Mallarmého**, neobyčejně mě fascinovaly některé temné formulace v jejich strofách a sonetech, přestože to nebyly přímé odkazy na alchymii jako na

vědu nebo na umění. Nechápal jsem ještě terminologii, ale vnímal jsem neuvěřitelnou přitažlivost toho všeho. Konec konců jsem byl vždy přesvědčen, že současné chápání alchymie žádný vztah k původní alchymii nemá. A tak není divu, že skutečný zájem o alchymii se ve mně probudil až po přečtení René Guénona, přesněji díky jeho knize *Velká triáda*, kde jsem se poprvé setkal s alchymistickými elementy a principy. A po tomto zážitku jsem se rozhodl věnovat se této literatuře naplno.

Cesta do alchymistické zahrady

Dugin: Přístupujete k alchymii jako k čistě spirituální a tradiční nauce, tj. tak, jak ji chápal Guénon?

Golovin: Přistupuji k ní velmi zodpovědně. Když jsem prostudoval Guénona, kde, nakonec, není až tak mnoho pasáží o alchymii, pochopil jsem, že jí vztahuje ke globální Tradici jako celku, k tradici teistické a metafyzické. Uvěřil jsem v Guénona stejně, jako je možné uvěřit v Nietzscheho, když otevíráje „to lidské-příliš-lidské“, pochopíte, že je tam každé slovo pravdou, každý aforismus souzní s duší a nechce se ho ani kritizovat ani zpochybňovat, jste prostě přesvědčen, že to je skutečnost. Když jsem přečetl Guénonovu knihu *Království kvantity a Znamení času* (*Le Règne de la Quantité et les Signes des Temps*, 1945), měl jsem pocit, jako bych ji sám napsal. Ne v tom smyslu, samozřejmě, že bych jí mohl napsat stejně z pohledu erudice, ale připadalo mi, že Guénonovy texty doteď spaly v temnotě mé duše. Guénon říká, že alchymie je veliká civilizace, ze které se zachovalo pouze několik velice temných, velice složitých postupů. Začalo mi být jasné, že dříve, než o ní začnu mluvit, musím vše velmi hluboce promyslet a také toho ještě velmi mnoho prostudovat.

Dalším krokem k uchopení hermetické tradice se stala kniha Julia Evoly *Hermetická tradice*. Jenže tato kniha se mi hned zpočátku nezamlouvala. Evola hned v úvodu píše věci, které mě uváděly do rozpaků. Říká, že díky samotné jeho knize čtenář od nynějška může porozumět všem alchymistickým a hermetickým autorům, jakkoliv by byli záhadní. Poctivě jsem přečetl Evolovu práci, pak ještě podruhé a potřetí. Potom jsem vzal do ruky velmi obtížné Kosmopolitovo *Novum Lumen Chymicum* z roku 1623. A nehledě na Evolovo ujišťování jsem v této knize neporozuměl ničemu. Moje reakce byla, přirozeně, následující: „buď jsem hlupák, nebo si vzal Evola příliš velké sousto“.

Nehledě na svou lehkomyšlnost velmi oceňuji důkladnost. Mám pro ni jistou vášeň. Proto jsem pochopil, že k vystižení podstaty alchymie je nezbytné porozumět jejímu jazyku, že je nutné si nejprve ujasnit, co ve skutečnosti chtějí ti lidé říci. Co jsou to kovy? Co je to zlato? Co jsou to drahokamy? A o co ta alchymie vlastně usiluje? Začal jsem horečnatě a poněkud chaoticky tento předmět studovat. Pročetl jsem, a to nepřeháním, stovky knih, přičemž jsem prostudoval všechno, co bylo ve XX. století na toto téma napsáno. První dva-tři roky jsem, všeobecně řečeno, studoval alchymii poněkud chaoticky.

Dugin: Je potěšující, že jsem měl z Evoly stejný pocit, když jsem začal číst jeho komentář k hermetickému dílu Cesare Della Riviera *Il mondo magico de gli Heroi*. Získal jsem dojem, že Evola všechny aspekty alchymie vztahuje k tantrickému

paradigmatu, které mimochodem, dobře zná a staví přitom na poněkud subjektivním, dokonce individualistickém chápání Královského Umění. To je možná přípustné, ale mimo obzor chápání zůstává „objektivní“, nadindividuální, čistě spirituální a dokonce metafyzický aspekt alchymie. Stejně tak jsou nedostačující Evolovy komentáře k pracem Johna Dee.

Golovin: Máte naprostou pravdu. Právě tento aspekt Evolova chápání vyvolal ihned mou ostražitost. Podobný postup je, mimochodem, ve XX. století naprosto převládající, hlavně od počátku 30. let. Obecně odmítám pojetí historiků chemie, kteří se snažili najít koncepcce současné chemie u Paracelsa, Valentina, dokonce i u Flamella. To vše je však pochopitelné, dostatečně naivní a je součástí historie vědy. Později, když mi přišla do ruky naprosto unikátní práce Lynna Thorndikeho *History of Magic and Experimental Science* v pěti svazcích, kde je celý svazek věnován výzkumům v oblasti alchymie, mě zcela zaujal právě jeho osobitý přístup. A nebylo to z toho důvodu, že bych dobře znal Newtona, na to se mi nedostávalo matematických a fyzikálních znalostí. Prostě jsem jen kdesi četl Newtonovy teologické úvahy. Thorndike však poukázal v Newtonovi na doslovné odkazy na klasickou práci Irenea Philaethy *Otevřený vchod do uzavřeného královského paláce*. Tyto poznatky mě ohromily svou jasností a hlubokým pochopením věci. Velice mě překvapilo, že člověk jako Newton, který je dnes pokládán za jednoho ze zakladatelů současného pozitivismu a vědeckého pohledu na svět, mohl tak hluboce pochopit téma, které se jeví jako jemu naprosto cizí. Potom jsem začal číst Leibnize, kterého Guénon nazývá „poloprofánním“, což je z Guénonova úhlu pohledu spíš kompliment...

Dugin: Protože u Guénona to znamená, že byl současně „napůl zasvěcencem“...

Golovin: Ano, „napůl zasvěcencem“... Takže přes tyto spisovatele – přes Leibnitze, Helvétia a Newtona – jsem začal studovat velmi obtížnou alchymistickou klasiku. Vzpomínám, jak jsem se, jako „zakletý“, pokoušel pochopit známou knihu Johanna Valentina Andreae *Chymická svatba Christiana Rosenkreuze roku 1459* s Leibnizovým komentářem. Na Leibnizovy bylo zarážející, že podal zcela jasnou alchymickou analýzu textu, z čehož vyplývá, že měl hlubokou a zvědavostí podloženou touhu pochopit, co je alchymie a čeho si přeje dosáhnout. Mluvím o tom proto, abych ukázal, že jsem se pokoušel proniknout do alchymie z mnoha, opravdu mnoha různých stran.

Současná věda a černá magie

Dugin: Dotknul jste se překvapivě zajímavého tématu. Mircea Eliade nejednou poukázal na to, že současný svět, se vší svou nenávisť ke všemu sakrálnímu a tradičnímu, v mnohých aspektech více a více oživuje různé podoby hermeticko-alchymického paradigmatu, ovšem zbaveného spirituálního rozměru. Toto téma je, z mého pohledu, velmi aktuální a vyžaduje hlubší rozvinutí. Jak jste krásně připomněl, otcové pozitivistického světového názoru byli současně obdivovateli magie a okultních nauk. Vezměte si, například, takového Keplera...

Golovin: Samozřejmě, samozřejmě. Přerod magického světového názoru ve vědecký je

mimořádně zajímavý. Někdy je však tento přechod takřka nevnímání, jako například u Keplera, kterého jste správně zmínil. Ten byl kdysi přítelem Roberta Fludda a dvorním astrologem mystického císaře Rudolfa II. a přitom položil základy současného astronomického modelu chápání světa. Pokud čtete Keplera pozorně, tak se náhle ukazuje to, na co jste upozornil a hlavně se odhaluje velmi podivný původ současné pozitivistické vědy. Kepler je bezpochyby pozitivista. Pozorné čtení jeho *Harmonia mundi* však současně vyvolává podivný dojem: vždyť Kepler vlastně zastává novoplatonský postoj: Klade si takovéto závažné otázky: Je možné změnit kruh v elipsu? A co je to elipsa? Jak chápat ideu elipsy? Jak, jinými slovy, sjednotit dvě různá centra jediné ladné křivky?

Dugin: Guénon na jednom místě píše, že problém přechodu kruhu na elipsu odpovídá vztahu subtilního světa (kruh) a pevného, tělesného světa (elipsa). Existence dvou pólů v elipse a jednoho středu v kruhu, dává Guénon do souvislosti s implicitním dualismem fyzické reality. Velmi důležitá je, z mého pohledu, Guénonova poznámka o „černém centru“ a jeho magickém smyslu, tj. o druhém pólu elipsy otáčení Země kolem Slunce. Prvním a zjevným pólem této rotace je, přirozeně, samo Slunce, „světelné centrum“...

Golovin: Ano, tak tomu bezpochyby je. Ale vraťme se k prolínání pozitivismu a magie... Za druhého představitele tohoto jevu můžeme považovat Johna Dee, tvůrce teorie „čtvrtého rozměru“, autora hlubokého komentáře k Euklidovým *Základům*, vynikajícího astronoma a kartografa. A současně ztělesňuje John Dee, jedna z historických personifikací doktora Fausta, přechod od magie k pozitivismu, je rozkročen mezi magií a pozitivistickou vědou. Vždy mi připadalo podivné, jak podobní lidé dokázali udržet vnitřní integritu? Je magický a pozitivistický pohled na svět až natolik neslučitelný? Není nakonec ostrý buržoazní akcent, kladený na pozitivismus, úmyslný a umělý, vytvořený s úmyslem násilím zvrátit normální a přirozený historický proces?

Dugin: Ve vašem skvělém doslovu k Lovecraftovi, vydaném v edici «Гарфанг» jste se dotkl jednoho, z mého pohledu nejskrytějšího a velmi vzrušujícího tématu, záležitosti shody mnohých aspektů současné vědy s jistými poznatky a doktrínami černé magie. Velmi přesvědčivě jste dal do souvislosti současný stav poznání s černomagickým pohledem na svět. Ve svém textu docházíte k logicky překvapivým významným závěrům. Například o magické podstatě samotného materialismu jako vědeckého přístupu. Dokonce jste použil obrat „Lovecraftův magický materialismus“.

Golovin: Možnost považovat současnou vědu za systém, dokonale odvozený od černé magie, stojí na pevném základě, stačí si odmyslet spirituální rozměr magie. Mám na mysli negativní magii slova, orfického zasvěcení a eschatologický křesťanský aspekt, který je k neunesení, mám na mysli spoutání neuchopitelné mnohotvárnosti světa a světů v zápasu dobra a zla. Pokud odstraníte toto vše z Rogera Bacona, Alberta Velikého a Paracelsa, spatříme kompletní soubor nástrojů současné vědy. To, co je na této věci zarážející nejvíc je, že Roger Bacon ve své době tvrdil, že při práci s hmotou lze dosáhnout velice mnoho, pokud Boha uzavřeme do atomu, do hmoty. Napsal: „Pokud Boha uzavřeme do atomu, je možné nechat Boha

explodovat.“ Cituji téměř doslovně jednu z jeho prací, *Ultra plus* **. Tento génus, který měl velmi rád hravou stránku bytí, předpokládal, že tímto způsobem lze rozvíjet vědu. V jeho díle nacházíme zářející témata: mluvil o atomové bombě, o létajících strojích, o dobývání jiných planet, mluvil o tom všem tak, jako kdysi básníci precizního stylu dlouho před Galileem popisovali pozorování krásy noční hvězdné oblohy pomocí čoček a to, jaké se při tom objevují překvapivé obrazy... Roger Bacon a po něm Paracelsus nebral tyto koncepty nikdy vážně. Poukazovali, že existuje možnost pokořit hmotu, jestliže tento materiální základ rozvineme ve své duši zvláštní koncentrací ducha.

Esoterično v díle Julese Vernea

Dugin: Ve svých textech a ve své poezii se velmi často vracíte k tématice Severu, „Nord“ a šířeji k tématu posvátné geografie či geografie magické. Co Vás k tomu přivádí?

Golovin: Je to velmi zajímavé. Již jsem řekl, že podle mého názoru, přistupujeme-li k esoterice z tohoto úhlu prvoplánovitě, hledajíc u esoterních autorů, filosofů a metafyziků konkrétní, nebo dokonce terminologicky přesné odpovědi, můžeme být dost zklamáni. Vždy jsem chápal esoteriku jako globální pohled na svět. Toto téma mě například překvapilo u Julese Vernea. Idea posvátné geografie, idea mystiky Severu a Jihu, mě začala zajímat ve čtrnácti letech, když jsem přečetl *Dobrodružství kapitána Hatterase*. Jules Verne je podle mého názoru nejpřekvapivější a nejzajímavější autor. Právě on vymezil ve svých knihách obecný rámec posvátné geografie. A spolu s tím postuloval kontrast Severu jako konstanty a centra Života na straně jedné a Antarktidy, Jižního Kříže a Jižního pólu jako centra Univerzální Smrti. Přečetl jsem téměř naráz dva jeho romány, které jsou tomuto tématu věnovány: *Dobrodružství kapitána Hatterase* o dobytí severního pólu a *Ledovou sfingu*, jako svého druhu pokračování *Dobrodružství Artura Gordona Pyma* Edgara Allana Poea o expedici k jižnímu pólu. Zaujal mě moment, kdy expedice kapitána Hatterase poté, co opustila Novou Zemi, cestuje přes Ledový oceán a před poutníky se otevře bezedné průzračné moře.

Zarazilo mě, že stejný obraz jsem později našel v díle vynikajícího alchymisty **Michaela Sendivogia** u popisu „filosofického moře“. Pro mě to byl oslepující záblesk pochopení, už proto, že jsem nemohl nijak podezřívat Julese Vernea, oddaného vědě a příklánějíícího se spíše k pozitivismu, z toho, že by se zajímal o magii nebo mystiku. Tak dokonalý soulad mezi textem krajně obtížného alchymického autora XVI. století, který psal temným jazykem, naplněným zvláštní terminologií a syžety zábavného romanopisce XIX. století, písícího v podstatě pro mládež byl, jak sami uznáte, poněkud nečekaný.

Dugin: Někteří současní autoři, například chilský spisovatel Miguel Serrano, se domnívají, že množství shod s doktrínami sakrální geografie v díle Julese Vernea, je důkazem jeho příslušnosti ke konkrétní zasvěcovací linii. Například *Cesta do středu země*, kde popisuje teorii „duté země“, zapadající do představ o podzemní říši Šambhala nebo Agartha, o které psal Guénon v *Pánu světa*... Existuje, pokud se nemýlím, dokonce kniha *Esoterika Julese Vernea*...

Golovin: Ano, taková kniha existuje. Ale není příliš zajímavá. Jules Verne byl přese všechno materialista a magické a mystické záležitosti považoval za dosud neobjevené a nepochopené vlastnosti hmoty. Jeho knihy nelze zkoumat způsobem, jakým přistupují filologové k Viktoru Hugovi nebo Balzakovi a nelze v nich hledat přímé důkazy esoterických zájmů. K Julesu Verneovi je třeba v tomto smyslu zachovat zdrženlivý postoj. A přesto nám občas nabízí velmi zajímavé podněty. Konkrétně mě zaujala jedna postava v knize, o které jste hovořil, jde o *Cestu do středu Země*. Už jsem o ní slyšel dříve. Mám na mysli islandského alchymistu Arne Saknussemma. Pokud si pamatujete děj této knihy, německý vědec a jeho synovec se právě díky runovému nápisu, nalezenému v jedné staré knize, vydali na cestu s cílem proniknout do podzemního světa.

To mě přimělo k pátrání po knihách Arne Saknussemma a jakkoliv je to podivné, několik jeho prací jsem našel. Z mého pohledu jsou to naprosto překvapivé texty, protože je tam zaprvé velmi přesně a také velmi pravděpodobně poprvé zobrazena geografická mapa Hyperborey a za druhé je tam popsán postup Díla. Nacházíme tam i překvapivé názory na původ vesmíru obecně. Kromě toho, jsouce alchymistou, Saknussemma krásně vysvětlil jemný přechod od elementu země k elementu vody. Právě v tomto bodě se proměňuje naše planeta ve „filosofický oceán“, kde realita hmoty splývá s realitou fantazie a snu a kde může fantazie spisovatele, alchymisty i básníka působit naprosto svobodně.

Polární vějíř Arne Saknussemma

Dugin: Tyto předpoklady magické geografie neboli hermetické geografie jsou v přesném souladu s tradicionalistickou myšlenkou, že právě severní kontinent byl prapůvodní kolébkou lidstva, pramenem První Tradice. Povězte, zda z Vašeho pohledu zde existuje přímá souvislost, nebo zda idea „hermetického Severu“ v perspektivě magické geografie představuje úplně zvláštní realitu, odlišnou od poměrně konkrétního chápání této otázky v Guénonově tradicionalismu?

Golovin: Je možné, že jde o dvě strany jedné a téže doktríny, ale je pro nás poměrně těžké o tom hovořit. Jde o to, že Saknussemma a mnozí jeho žáci chápali vědu, jakou je hermetická geografie nebo magická geografie, zvláštním způsobem. Později takoví autoři, jako Atanasius Kircher a podobní spisovatelé, stejně jako později Paracelsovi žáci, pojali magickou geografii způsobem, který se s doktrínou samotného Saknussemma a jeho školy silně rozchází. Jde o to, že Saknussemma není dualistou. Je to monoteista. Zkoumá Sever, „Nord“, jako magický bod, ze které vycházejí linie podobně jako peří vějíře. Tento středobod představuje buď stálice Arcturus nebo, podle Saknussemma, Polárka. Ta je onou univerzální životní konstantou, která drží tento vějíř pohromadě. Představte si to tak, že se pera tohoto vějíře rozvíjejí směrem na Jih a do Noci. Takové je jedno ze základních schémat hermetického pohledu na oblast tohoto vnímatelného světa.

Runová souhvězdí „ledového oceánu filosofů“

Dugin: Vzpomeňme Hermana Wirtha (1885-1981), neobyčejně zajímavého a zcela neznámého německého autora, který zkoumal protohistorii lidstva z pohledu teorie

„polárního vějíře“. Učinil překvapivé objevy, dokazující například, že jeskynní nápisy, znaky na kamenech, kostech a dalších předmětech, zanechané prvotními lidmi jako intelektuální ideogramy, svědčí o dramatickém přesunu severní, hyperborejské rasy ze severního paleokontinentu na Jih, do světa chaosu a Noci. Nedávno jsem vydal knihu *Hyperborejská teorie*, s krátkým shrnutím zmíněné Wirthovy teorie, vysvětlením runového písma apod. Tento archeologický a paleoepigrafický přístup k otázce Severu představuje další platformu (vedle hermetické geografie a Guénonova tradicionalismu), na které se může rozvíjet nordismus nebo nordcentrismus. Wirth byl radikálním zastáncem teorie „kulturních okruhů“, „Kulturkreise“, kterou oficiální sovětská věda považovala za buržoazní. Za samotné jádro a zdroj kultury považoval Wirth „Thulekultur“, protokulturu Thule, centra Hyperborey.

Golovin: Z tohoto tématu vyplývá mnoha zajímavých souvislostí. Herman Wirth je pionýrem této nauky, která je hodná naší pozornosti a kterou je třeba rozvíjet. Podle mého názoru jsme udělali sotva první krok k pochopení runové literatury, runové mytologie a dokonce i runové metafyziky. Všimněte si, že ideu „polárního vějíře“ a mnohé vlastnosti hvězd a souhvězdí severní oblohy nalézáme bezprostředně, ideograficky, v astrologické významové rovině run. V XVIII. století vytvořil jeden ze Saknussemových následovníků, Ludwig Goldberg, alchymista, astrolog a vůbec podivín, několik map, zobrazujících to, čemu říkáme „filosofickým ledovým oceánem“. Mám na mysli mapy astrologické. A co je překvapivé, na této hyperborejské astrologické mapě nám jsou ze všech zobrazených souhvězdí známa jen některá, konkrétně ta, která náležejí severní obloze. Pokud se člověk nachází v tomto „filosofickém ledovém oceánu“, mění ostatní souhvězdí svá jména a konfigurace. To je jeden z důkazů neobyčejně živého vývoje vesmíru. Z toho také vyplývá, že právě Sever dává vznikat oné univerzální životní konstantě, kterou nelze ani stanovit, ani pochopit, ale která může o to intenzivněji ovlivňovat naše „self“ a naše vědomí.

Fascinace polární září

Dugin: Jednou jste se při našem osobním rozhovoru dotkl tématu, které má, z mého pohledu, ohromný význam a je současně krajně aktuální. Řekl jste, že v současnosti probíhá „aktivace severních souhvězdí“, což může silně ovlivnit hlavní proud vývoje lidské civilizace, otevřít nečekané nové cesty a ustanovit zvláštní a nové duchovní hodnoty. Mohl byste, pokud samozřejmě nepovažujete toto téma za příliš delikátní, k tomu říci několik slov? Ve skutečnosti stále častěji pozorujeme, že se zdánlivě absurdní a nereálná témata „magického nordismu“ a „spirituálního, duchovního nordismu“ stávají stále přitažlivějšími a fascinují stále větší počet lidí. Velikost této skupiny je samozřejmě relativní, ale vzhledem k maximální neuchopitelnosti a odtážitosti tématu pro dav materiálního světa, je poměrně značná.

Golovin: Všimněte si, že nihilistické tendence současné civilizace posledních dvou století se vůbec netýkají tématu Severu. Vzdalují se od něj a vyhýbají se mu. Téma Severu, téma polární mytologie, zůstává zcela na periferii zájmu a prakticky nepodléhá profanaci. Evropský

nihilismus se zbývá kdečím: etikou, vědou, osudem lidstva, ale ze své podstaty se nemůže dotknout podstatných otázek existence. Sever nebo to, čemu přibližně říkáme Hyperborea, je „aquatický“ kontinent, tvořený „pevnou vodou“ a k tomu nemá nic z toho, co nás obklopuje, prakticky žádný vztah. Přesněji řečeno: má k němu takový vztah, jako Smrt k Životu, Noc ke Dni nebo Jih k Severu. Vše spojené se severem má v sobě věčnou neměnnost polární záře. V alchymii, jak jistě víte, signalizuje „polární záře“ přechod od „díla na černo“ k „dílu na bílo“. Je to velký příslib toho, že se ani rozkladné a nihilistické tendence, které vznikají a zanikají v náboženství, ani přirozeně ukřičená filosofie, kterou jedna sociální skupina vyzdvihuje a druhá zavrhuje, nedotknou ani Severu, Pólu ani ničeho, co s nimi souvisí. Všechna ta podivuhodná mnohobarevnost tajícího ledu, nemůže dnes nebýt, z mého pohledu, nepřitažlivou a nedávající sílu srdci i krvi, které hrozí, že bude řídnout více a více, až nakonec veškerý život uhasne.

Dugin: Pokud jsem Vás dobře pochopil, máte „aktivaci severních souhvězdí“ na mysli zrod nějaké paradoxní koncepce, která by se stala alternativou k silám nihilismu, zvrácenosti a dekadence, náležejícím Jihu, které už dlouho určují dekadentní směřování současné civilizace a díky které se lidstvo více a více propadá do smrtící duchovní Noci. Tedy zjevení zvláštní a paradoxní alternativy k současnému světu ...

Golovin: Ne, domnívám se, že to není ani tak alternativa, ale Střed, na který současná dezintegrace nemá zvláštní vliv. Jistě si vzpomínáte, že když Guénon psal o „konci světa“, řekl, že jde pouze o konec iluze. Lze to interpretovat takto: veškeré skutečnosti, které se jižní směřování kosmu pokouší nějakým způsobem adaptovat, zničit, rozložit a které jsou vystaveny tomuto působení Jihu, jsou nicotné ve srovnání s věčným pramenem života, s tím absolutním „filosofickým kamenem“, kterým je Polárka. Nemám, pochopitelně, na mysli geografickou polární hvězdu. Mám na mysli absolutní centrum života, ve kterém něco takového, jako smrt, vůbec neexistuje.

Rozhovor Alexandra Dugina s Jevgenijem Golovinem В поисках вечного Норда vyšel na stránkách Arctogaia v roce 2001.

Překlad: Martin Kováč, golovin.cz

Poznámky:

* Úvodní citát viz. verš 71.

** Nepodařilo se dohledat, jde buď o neznámý pseudoepigraf nebo omyl.